

EUROOPAN PARLAMENTTI

2004

2009

Istuntoasiakirja

LOPULLINEN
A6-0308/2005

18.10.2005

MIETINTÖ

globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta
(2005/2061(INI))

Työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunta

Esittelijä: Mihael Brejc

SISÄLTÖ

	Sivu
EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS	3
PERUSTELUT	10
ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	12
KEHITYSYHTEISTYÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO.....	15
ASIAN KÄSITTELY	18

EUROOPAN PARLAMENTIN PÄÄTÖSLAUSELMAESITYS

globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta (2005/2061(INI))

Euroopan parlamentti, joka

- ottaa huomioon komission tiedonannon "Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus – etujen laajempaa jakautumista edistävät EU:n poliittiset linjaukset" (KOM(2004)0383),
  - ottaa huomioon globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden maailmankomission 24. helmikuuta 2004 julkaiseman raportin,
  - ottaa huomioon työjärjestyksen 45 artiklan,
  - ottaa huomioon työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan mietinnön sekä ulkoasianvaliokunnan ja kehitysyhteistyövaliokunnan lausunnot (A6-0308/2005),
- A. katsoo, että vaikka globalisaatioon liittyykin monia myönteisiä tekijöitä ja vaikka maailmanlaajuinen tieteellisen tiedon kehittymiseen perustuva talous onkin osoittanut merkittävän tuotantokapasiteettinsa, globalisaatioprosessin tulokset jakautuvat taloudellisesti ja sosiaalisesti erittäin epätasaisesti niin maiden sisällä kuin niiden välilläkin, mikä tuo esiin huomattavia sosiaalisia huolenaiheita, jotka liittyvät suureen työttömyyteen ja köyhyyteen, joista kärsivät suuret väestöryhmät kaikkialla maailmassa,
- B. katsoo, että globalisaatio syventää köyhien ja rikkaiden välistä kuilua ja että on tehtävä suuria investointeja kaiken ikäisiin ihmisiin kaikissa yhteiskuntaluokissa, jotta voidaan ehkäistä globalisaation kielteisiä vaikutuksia,
- C. katsoo, että talous globalisoituu ja politisoituu yhä enemmän ja että sääntelyä harjoittavat instituutiot pysyvät laajalti kansallisina tai alueellisina sekä katsoo, että yksikään olemassa olevista instituutioista ei huolehdi maailmanlaajuisten markkinoiden demokraattisesta seurannasta eikä puutu perustavanlaatuisen eriarvoisuuden maiden välillä,
1. suhtautuu myönteisesti komission tiedonantoon, joka mahdollistaa pohjustavan keskustelun aloittamisen globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden maailmankomission (WCSDG) raportista, jotta voitaisiin vakiinnuttaa unionin politiikka, mutta odottaa samalla komissiolta konkreettisempia ehdotuksia EU:n sisä- ja ulkopoliittisiksi toimiksi tällä alalla;
  2. yhtyy WCSDG:n näkemykseen siitä, että globalisaation on oltava prosessi, jolla on yleismaailmallisiin arvoihin, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja jokaisen henkilökohtaiseen ihmisarvoon perustuva vahva sosiaalinen ulottuvuus, joka on oikeudenmukainen, osallisuutta edistävä, demokraattisesti ohjattu ja tuottaa mahdollisuuksia ja konkreettista hyötyä kaikille maille ja ihmisille ja joka on kytketty vuosituhattavoitteisiin;

3. uskoo, että Euroopan unioni voi antaa merkittävän panoksen tähän prosessiin sekä sisäisten että ulkoisten politiikkojensa avulla, niin sosiaalisen mallinsa ja sen kansainvälisen edistämisen avulla kuin maailmanlaajuisen yhteistyön avulla, joka perustuu molemminpuoliseen kunnioitukseen, rakentavaan vuoropuheluun ja yhteisen päämäärän tunnustamiseen;
4. panee merkille, että maailmankomission kertomuksen mukaan globalisaatiosta saatava hyöty ja siitä koituva rasitus jakaantuvat epätasaisesti valtioiden välillä ja niiden sisällä ja että tilanne on kohentunut 1990-luvusta ainoastaan Aasiassa;
5. katsoo, että globalisaation on merkittävä paitsi sitä, että EU voi myydä enemmän Euroopan ulkopuolelle, myös sitä, että erityisesti kolmannen maailman maat voivat myydä enemmän EU:hun ja vahvistaa siten kasvuaan, työllisyyttään ja sosiaalista osallistumistaan; tunnustaa, että yhteistä maatalouspolitiikkaa on uudistettava radikaalisti, jotta voidaan toteuttaa tämä globalisaation näkökohta ja jotta "Tehdään köyhydestä historiaa" kampanja voisi onnistua;
6. kehottaa komissiota ja neuvostoa varmistamaan, että EU:n kauppaa-, maatalous- ja ulkopolitiikka on perustamissopimuksen 178 artiklassa vahvistetun kehityspolitiikan sekä vuosituhattavoitteiden mukaista;
7. kehottaa Euroopan unionia toteuttamaan käytännön toimenpiteitä köyhyyden torjumiseksi noudattamalla yhdessä velkojen anteeksiantamisen ja kehitysavun kanssa paljon johdonmukaisempaa toimintalinjaa maatalouden ja kaupan alalla;
8. painottaa, että köyhyys ja ympäristöuhot ovat tiiviisti sidoksissa toisiinsa: ympäristöongelmat, kuten biologisen monimuotoisuuden heikkeneminen ja ilmastonmuutos kohdistuvat erityisesti köyhimpiin väestöosiin ja pahentavat niiden tilannetta; toteaa, että köyhyys johtaa edelleen suurempiin ympäristöuhoihin, kun luonnonvarojen riistolle ei ole vaihtoehtoja; katsoo, että globalisaation sosiaalista ulottuvuutta on siksi tarkasteltava yhdessä ekologisen ulottuvuuden kanssa;
9. suhtautuu myönteisesti Lissabonin strategian väliarviointia koskevaan kertomukseen ja painottaa, että tarkistettu Lissabonin strategia voisi olla käyttökelpoinen väline moniin globalisaation tuomiin haasteisiin vastaamiseksi; uudistaa tukensa Lissabonin strategialle, jossa korostetaan taloudellisen, sosiaalisen ja ympäristöulottuvuuden keskinäistä yhteyttä; katsoo, että uusien ja parempien työpaikkojen luominen on keskeinen tekijä, jos halutaan kehittyä sosiaalisen oikeudenmukaisuuden suuntaan; toteaa, että jotkut jäsenvaltioiden hyvien käytäntöjen näkökohdat voivat toimia mallina muulle maailmalle; katsoo kuitenkin tämän olevan mahdollista vain silloin, kun jäsenvaltiot onnistuvat toteuttamaan tarvittavat rakenneuudistukset vahvistamalla vastavuoroisesti taloudellista kehitystään, työllisyyttään ja sosiaalipolitiikkaansa; korostaa, kuinka tärkeää tehokas hallinto on näiden uudistusten toteuttamisen kannalta ja kehottaa jäsenvaltioita ja niiden hallituksia ottamaan vastuuta tarkistetun Lissabonin strategian onnistumisesta; korostaa lisäksi jäsenvaltioiden yhteistyön merkitystä, jotta voidaan lisätä investointeja inhimillisiin voimavaroihin, tutkimukseen ja innovointiin; katsoo, että Lissabonin strategian tavoitteet ovat vähimmäistavoitteita, joiden

saavuttamiseen jäsenvaltioiden olisi sitouduttava;

10. pitää myönteisenä komission kantaa, että EU:n kilpailukyvyyn ylläpitämiseksi tarvitaan mittavia investointeja inhimillisiin voimavaroihin ja kaiken ikäisiin ihmisiin, jotta voidaan turvata kaikkien sosiaalinen hyvinvointi; odottaa konkreettisia toimia ja ehdotuksia tällaisten investointien varmistamiseksi ja kehottaa EU:ta keskittymään kaikkien ihmisten, varsinkin ammattitaidottomien ihmisten taitojen ja valmiuksien kehittämiseen, jotta työntekijät voivat hyödyntää globalisaation tarjoamia mahdollisuuksia, ja tukemaan yrityksiä, jotka huolehtivat työntekijöidensä ammatillisesta koulutuksesta;
11. korostaa, että hallitukset eivät yksin voi luoda toimivia työmarkkinasääntöjä ja sosiaaliturvajärjestelmiä, vaan mukaan on otettava työmarkkinaosapuolet, joilla on oikeus osallistua päätöksentekoon sekä kansallisella että yhteisön tasolla; katsoo, että on lisättävä työnantajajärjestöjen ja ammattiliittojen mahdollisuuksia ja valmiuksia käydä rakentavaa sosiaalista vuoropuhelua, koska se on tärkeää, jos halutaan lieventää ja torjua rakenneuudistuksen mahdollisia kielteisiä sosiaalisia seurauksia, ja koska se on myös ehdoton edellytys, jos EU:n halutaan ennakoivan globalisaation kielteiset vaikutukset ja myönteiset mahdollisuudet;
12. korostaa, että on tärkeää noudattaa ihmisoikeuksien yleismaailmallista julistusta; korostaa lisäksi kaikkien ihmisoikeuksien, taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöoikeuksien keskinäistä riippuvuutta ja erottamattomuutta sekä ILO:n määrittelemien työelämän perusnormien – syrjinnän kieltä työelämässä, pakkotyön kieltä, yhdistymisvapaus ja kollektiivisen neuvottelutoiminnan oikeus, lapsityön kieltä – merkitystä; kiinnittää huomiota siihen, että ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja työelämän perusnormeissa määritellyjä periaatteita ei ole pantu asianmukaisesti toimeen;
13. panee merkille WCSDG:n näkemyksen, jonka mukaan työelämän perusnormien tapauksessa käytäntö on usein ristiriidassa päätösten ja poliittisten käytäntöjen kanssa; kehottaa neuvostoa, komissiota ja jäsenvaltioita edistämään työelämän perusnormeja kaikin keinoin niin sisäisissä kuin ulkoisissakin politiikoissaan ja varmistamaan, että mikään näissä politiikoissa ei vaaranna näiden normien noudattamista; toteaa, että EU:lla on oiva tilaisuus edistää työelämän perusnormeja kahdenvälisen ja alueellisten sopimusten, kehitysyhteistyön ja ulkoisen yhteistyön sekä kehitysmaille markkinoille pääsyn antavan kauppapolitiikan välityksellä ja sosiaalista kehitystä koskevien yksityisten aloitteiden sekä maailmanlaajuisella tasolla toteutettavan hyvän hallintotavan avulla;
14. vaatii kiinnittämään EU:n ulkosuhteiden ohjelmissa enemmän huomiota sosiaalisiin oikeuksiin ja työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja oikeusvaltioperiaatteeseen sekä lasten oikeuksien suojeluun ja varsinkin lasten oikeuteen käydä koulua, jotta etusijalle asetettaisiin demokratiakehitys ja oikeusvaltion toteuttaminen kehitysmaissa, sillä ilman näitä periaatteita ei saada aikaan kestäväää kehitystä (vrt. Johannesburgin huippukokous vuonna 2002);
15. vaatii komissiota varmistamaan kahdenvälisen sopimusten avulla, että ainakin ILO:n

normeja noudatetaan, jotta voidaan turvata inhimilliset työskentelyolosuhteet ja välttää naisten ja lasten hyväksikäyttö kaikissa maissa;

16. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen, jonka mukaan kahdenvälisiin suhteisiin voitaisiin sisällyttää myönteisiä kannustimia tietyt sosiaaliset normit täyttävälle tuotteille; pitää myönteisenä komission ehdotusta "yhteisten kahdenvälisten seurantakeskusten" perustamisesta, jotta globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta voitaisiin keskustella ja sitä voitaisiin seurata kahdenvälisissä sopimuksissa; pyytää komissiota esittämään ehdotuksia tuotteiden sosiaalisesta merkinnästä; katsoo myös, että EU:n pitäisi hyödyntää kahdenvälisiä suhteitaan edistääkseen WCSDG:n suosituksia, jotta EU:sta pois siirretyistä työpaikoista ei tulisi kehitysmaissa työpaikkoja, joissa työntekijöitä riistetään, vaan luotaisiin laadukkaita työpaikkoja, jotka auttavat parantamaan työntekijöiden ja heidän perheidensä elämää kyseisissä maissa;
17. kehottaa komissiota tässä yhteydessä tarkistamaan kaikki olemassa olevat kahdenväliset sopimukset, erityisesti taloudellista kumppanuutta koskevat sopimukset ja kalatalousalan kumppanuussopimukset, jotta voidaan varmistaa, että ne ovat täysin vuosituhannen kehitystavoitteiden ja kestävän kehityksen periaatteen mukaisia;
18. suhtautuu myönteisesti komission ehdotukseen, jonka mukaan komissio, neuvosto ja jäsenvaltiot pyrkisivät saamaan ILO:lle tarkkailijan aseman WTO:ssa näiden kahden instituution välisen vuoropuhelun laadun parantamiseksi; toteaa Euroopan parlamentin kehottaneen jo 4. heinäkuuta 2002 antamassaan päätöslauselmassa¹ toimielimiä ja jäsenvaltioita pyrkimään tähän ja vetoaa niihin nyt, jotta asiassa edistyttäisiin; kehottaa lisäksi komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita työskentelemään sen hyväksi, että ILO:n normeista tehdään WTO:n jäseniä sitovia;
19. uskoo, että ihmisarvoista työtä koskevan ILO:n ohjelman (Decent Work Agenda) mukainen ihmisarvoinen työ olisi asetettava ensisijaiseksi tavoitteeksi niin kansallisesti, unionin tasolla kuin maailmanlaajuisestikin; korostaa, että ihmisarvoinen työ, joka käsittää työntekijöiden oikeudet, sosiaalisen suojelun sekä miesten ja naisten tasa-arvon, on välttämätön edellytys tehokkaalle köyhyyden torjunnalle; korostaa kuitenkin, että EU:n ulkopoliitikasta, kansainvälisen kaupan politiikasta sekä finanssi- ja rahapolitiikasta puuttuu tällainen tavoite;
20. katsoo, että Euroopan unionin pitäisi globaalina toimijana edistää voimakkaasti ”ihmisarvoinen työ ja ihmisarvoinen eläke kaikille” -tavoitetta; korostaa, että olisi vahvistettava tietyt työnormit ja sosiaalista suojelua koskevat vähimmäisvaatimukset ja tunnustettava ne sosiaalis-taloudelliseksi perustaksi, joka luo pitkällä aikavälillä hyvinvointia kaikissa maailman maissa, ja että työpaikat, työllisyys ja ”ihmisarvoinen työ” olisi ihannetapauksessa vahvistettava keskeiseksi osaksi yhdeksättä vuosituhattavoitetta, joka olisi hyväksyttävä mahdollisimman pian;
21. yhtyy WCSDG:n näkemykseen, jonka mukaan vuosituhannen kehitystavoitteet ovat ensimmäinen askel luotaessa sosiaalis-taloudellista perustaa maailmanlaajuiselle taloudelle, ja on komission kanssa yhtä mieltä siitä, että EU:n on johdonmukaistettava

---

¹ EUVL C 271 E, 12.11.2003, s. 598.

alan politiikkojaan; odottaa komission esittävän konkreettisia ehdotuksia tämän saavuttamiseksi; painottaa, että ei ole syytä supistaa EU:n sosiaalialan säännöstöä maailmanlaajuisen kilpailun ylläpitämiseksi, vaan pikemminkin parantaa tuottavuutta ja koulutusta korkeamman tulotason säilyttämiseksi EU:ssa;

22. muistuttaa, että juuri alueiden tasolla on hyvät mahdollisuudet parantaa sosiaalisia malleja ja vastata globalisaation tuomiin haasteisiin; huomauttaa, että muissa osissa maailmaa voidaan ottaa oppia EU:n jäsenvaltioiden välisestä solidaarisuudesta ja Euroopan naapuruuspolitiikan kautta toteutettavista tehostetuista suhteista EU:n ja sen naapurialueiden välillä; katsoo, että EU:n kumppanuuksiin on sisällytettävä sosiaalinen ulottuvuus, muun muassa työnormit;
23. odottaa, että komissio käyttää EU:n varoja negatiivisten vaikutusten torjumiseen ja uusien näkökulmien avaamiseen herkemmille alueille ja teollisuuden aloille sekä heikommassa asemassa oleville työntekijäryhmille; odottaa komissiolta asianmukaisia toimenpiteitä, jotta yritysten siirtyminen vain siitä syystä, että ne saisivat rakenne- tai muita määrärahoja, loppuisi, ja pyytää tarkistamaan järjestelmällisesti, onko pitkän aikavälin tavoitteet näiden määrärahojen jakamisessa saavutettu;
24. korostaa reilun kaupan merkitystä maaseutualueiden köyhyyden kitkennässä ja kehottaa komissiota vastaamaan konkreettisesti pyyntöihin reilun kaupan tuotteiden tuottajille ja EU-maissa toimiville jakelijoille annettavan teknisen avun ja talousarviotuen lisäämisestä;
25. korostaa, että vähiten kehittyneiden maiden kehittyminen edellyttää jatkuvaa epäsymmetristä kohtelua WTO:ssa, jotta voidaan ottaa huomioon niiden suhteellisen heikko asema kansainvälisessä kauppajärjestelmässä;
26. painottaa, että globalisaation sosiaalinen ulottuvuus edellyttää WTO-järjestelmän uudistamista; korostaa myös, että WTO-sopimukset on arvioitava niiden taloudellisten, sosiaalisten ja ympäristöllisten vaikutusten valossa, ja että tarpeellisuusperuste kaupan teknisissä esteissä ja muissa sopimuksissa on korvattava kestävyysperusteella;
27. korostaa, että on otettava käyttöön WTO:n järkevä demokraattinen valvonta, joka merkitsee valittujen edustajien tai parlamenttien harjoittamaa aitoa lainsäädännöllistä valvontaa;
28. korostaa, että on tärkeää on noudattaa johdonmukaista politiikkaa, ja yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan EU:n olisi pyrittävä esiintymään yhtenäisemmin Yhdistyneissä kansakunnissa, ILO:ssa, Bretton Woodsin instituutioissa ja muissa kansainvälisissä organisaatioissa; kehottaa lisäksi komissiota pyrkimään varmistamaan, että myös muut ILO:n jäsenvaltiot muissa kansainvälisissä järjestöissä, erityisesti WTO:ssa, huolehtivat tarvittavasta poliittisesta johdonmukaisuudesta; katsoo, että maailmanlaajuisesti tunnustetut työelämän vähimmäisnormit on otettava painopisteiksi näissä järjestöissä; uskoo, että yhtenäinen esiintyminen monenväliseen hallintoon perustuvissa instituutioissa lisäisi EU:n vaikutusvaltaa sellaisen kehitysmallin edistämiseksi, johon sosiaalinen ulottuvuus ja erityisesti työelämän perusnormit kuuluvat erottamattomana osana;

29. korostaa, että kehitysmaiden sosiaalisen kehityksen voimistamiseksi on välttämätöntä vahvistaa Yhdistyneitä kansakuntia; rohkaisee siksi jäsenvaltioita tukemaan käynnissä olevaa työtä YK:n uudistamiseksi; korostaa, että on uudistettava ja vahvistettava YK:n talous- ja sosiaalineuvostoa (ECOSOC), joka voisi toimia inhimillisen kehityksen neuvostona ja koordinoida IMF:n, Maailmanpankin, WTO:n, ILO:n sekä YK:n kehitysohjelman (UNDP) ja YK:n ympäristöohjelman (UNEP) työtä, jotta voidaan aikaansaada vuosittain tavoitteiden saavuttamiseksi tarvittava poliittinen yhdenmukaisuus ja varmistaa, että globalisaatio toimii sosiaalisen kehityksen kiihdyttäjänä;
30. yhtyy WCSDG:n näkemykseen, jonka mukaan monenvälisen järjestelmän parlamentaarista valvontaa olisi asteittain laajennettava; suhtautuu myönteisesti ehdotukseen maailmanlaajuisen talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikan johdonmukaisuutta ja yhtenäisyyttä seuraavan parlamentaarisen ryhmän perustamisesta, jotta saadaan yhdennetty yleiskuva keskeisistä kansainvälisistä järjestöistä; katsoo Euroopan parlamentilla olevan oiva tilaisuus osallistua parlamentaarisen ryhmän toimintaan ja siten edesauttaa globalisaatiosta koituvan hyödyn mahdollisimman suurta jakautumista kaikille sosiaaliryhmille;
31. yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan sekä yksityissektorilla ja yksityisillä aloitteilla että kansalaisyhteiskunnan luomisella ja toiminnalla sekä eri yhteiskunnallisten järjestöjen (kuten valtioista riippumattomien järjestöjen) maailmanlaajuisella toiminnalla voi olla merkittävä rooli hyvän sosiaalishallinnon edistämiseksi; pitää myönteisenä, että komissio tukee monikansallisia yrityksiä koskevia OECD:n suuntaviivoja, jotka toimivat vastuullisen yritystoiminnan vertailukohtina; kannattaa komission ehdotusta, jonka mukaan suuntaviivojen täytäntöönpanoa parannettaisiin luomalla viittauksia kahdenvälisiin sopimuksiin; yhtyy komission näkemykseen, jonka mukaan suuntaviivoja on pantava täytäntöön kunnianhimoisemmin ja johdonmukaisemmin; kehottaa komissiota jatkamaan tiedottamista hyvistä toimintatavoista sekä olemassa olevista välineistä, kuten OECD:n suuntaviivoista;
32. katsoo, että pieniä ja keskisuuria yrityksiä ei saa estää osallistumasta aktiivisesti globaaliin talouselämään, ja kehottaa komissiota edistämään pk-yritysten verkostojen luomista; kehottaa lisäksi mukauttamaan eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan perussääntöjä niin, että myös kyseiset yritysmuodot voivat olla yhdenvertaisia toimijoita globaalissa talouselämässä;
33. toteaa WCSDG:n suosittelleen, että ILO kutsuisi koolle yritysten sosiaalista vastuuta käsittelevän sidosryhmien monenkeskisen foorumin; toteaa WCSDG:n tunnustavan, että yritysten sosiaalista vastuuta koskevien ohjelmien todellisiin vaikutuksiin suhtaudutaan paikoin epäillen; ehdottaa, että komissio lisäisi tiedotustoimintaansa yritysten sosiaalisen vastuun edistämiseksi liike-elämässä;
34. toteaa, että komission ponnistelut monenvälisen yritysten saamiseksi vakuuttuneiksi niiden sosiaalisesta vastuusta eivät tähän mennessä ole johtaneet merkittäviin tuloksiin; vaatii siksi komissiolta ehdotuksia siitä, miten yritykset voidaan velvoittaa kantamaan enemmän sosiaalista vastuuta ja miten voidaan estää se, että yritykset, jotka eivät

lainkaan kannan vastuuta, hyötyvät toisten ponnisteluista;

35. korostaa, että on tärkeää on laatia sellaisia maahanmuuttopolitiikkoja, jotka ovat siirtotyöläisten ja heidän perheenjäsentensä oikeuksien suojelua koskevan kansainvälisen yleissopimuksen mukaisia ja joilla toisaalta otetaan huomioon työmarkkinoiden tarpeet ja toisaalta suojellaan riittävästi siirtotyöläisten ja heidän perheidensä oikeuksia;
36. toteaa, että maahanmuutto on globalisaatiosta käytävissä keskustelussa tärkeä ja samalla arkaluontoinen kysymys, joka voidaan ratkaista vain, jos jäsenvaltiot pääsevät sopimukseen yhteisestä menettelystä maahanmuuttajien tunnustamiseksi ja kotouttamiseksi;
37. korostaa, että on tärkeää on varmistaa, että ihmiset ovat paremmin selvillä globalisaation eduista ja haasteista, ja painottaa tässä suhteessa oppilaitosten ja tiedotusvälineiden merkitystä; katsoo, että globalisaatioon liittyvä demokratiavaje lisää osaltaan globalisaatiota kohtaan tunnettua pelkoa ja että sosiaalinen vuoropuhelu voi lisätä kansalaisten demokraattisia osallistumismahdollisuuksia;
38. kehottaa painokkaasti neuvostoa ja komissiota varaamaan tarvittavat voimavarat ja investoinnit yllä mainittujen prosessien edistämiseen;
39. kehottaa puhemiestä välittämään tämän päätöslauselman neuvostolle ja komissiolle sekä jäsenvaltioiden, tulevien jäsenvaltioiden ja ehdokasvaltioiden hallituksille ja parlamenteille.

PERUSTELUT

Tausta

Komission tiedonanto KOM(2004)0383 sisältää lyhyen kuvauksen unionin nykyisistä toimista globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden alalla ja tiettyjä muutosehdotuksia. Tiedonanto on tarkoitettu unionin ensimmäiseksi puheenvuoroksi keskustelussa, joka käynnistyi *globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden maailmankomission (WCSDG)* raportin julkaisemisen myötä. WCSDG, joka on Kansainvälisen työjärjestön (ILO) perustama foorumi, julkaisi arvovaltaisen raportin globalisaation sosiaalisista vaikutuksista 24. helmikuuta 2004.

WCSDG:n raportissa on kyse kriittisestä mutta myönteisestä viestistä, jonka mukaan globalisaation nykyistä kehityssuuntaa on muutettava. Raportin perusviesti on, että maailmanlaajuinen markkinatalous on osoittanut merkittävän tuotantokapasiteettinsa ja että viisaasti hallittuna se voi tuoda mukanaan ennennäkemätöntä aineellista edistystä ja tuottavampia ja parempia työpaikkoja kaikille sekä edesauttaa merkittävästi köyhyyden vähentämistä maailmassa. Raportissa kuitenkin todetaan, että nykytilassa globalisaatioprosessin tulokset jakautuvat epätasaisesti niin maiden sisällä kuin niiden välilläkin ja että valtaosa miehistä ja naisista katsoo globalisaation peittäneen heidän selkeät ja perustellut toiveensa säällisestä työstä ja lastensa paremmasta tulevaisuudesta. Samoin todetaan, että jopa taloudellisesti menestyneissä maissa jotkut työntekijät ja yhteisöt kärsivät globalisaation kielteisistä vaikutuksista.

Komission tiedonannossa tarkastellaan panosta, jolla EU voi sisäisten ja ulkoisten politiikkojensa kautta osallistua globalisaatioprosessin muokkaamiseen ja sen saattamiseen oikeudenmukaisemmaksi kaikille. Tiedonannossa tarkastellaan EU:n taloudellista ja sosiaalista mallia, unionin kahdenvälisiä ja alueellisia suhteita (naapuruuspolitiikka, ihmisoikeudet ja maahanmuutto mukaan luettuina), kehitysyhteistyötä ja ulkoista yhteistyötä, kauppapolitiikkaa, sosiaalista kehitystä koskevien aloitteiden edistämistä sekä maailmanlaajuisen tason hallintoa.

Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus on laaja aihe, ja tässä mietinnössä keskitytään niihin tekijöihin, jotka vaikuttavat työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan kannalta olennaisimmilta.

EU:n tasolla toteutettavat toimet

(i) Sisäiset politiikat

Euroopan unionin mallissa on aina korostettu taloudellisen yhdentymisen vahvaa sosiaalista ulottuvuutta, ja tätä heijastaa myös Lissabonin ohjelma, josta valtion- ja hallitusten päämiehet sopivat vuonna 2000. Vaikka onkin hyväksyttävä, että eurooppalaista sosiaalimallia ei kaikilta osin voida jäljitellä muualla maailmassa, joitakin hyväksi todettuja käytäntöjä voitaisiin ehkä soveltaa myös muissa osissa maailmaa. Ennen tätä jäsenvaltioiden on kuitenkin menestyksekkäästi toteutettava tarkistettu Lissabonin ohjelma ja otettava vastuu niiden uudistusten täytäntöönpanosta, jotka ovat tarpeen ohjelman toteuttamiseksi käytännössä.

(ii) Ulkoiset politiikat

WCSDG toteaa, että vaikka kansainvälinen yhteisö yleisesti tunnustaakin työelämän perusnormien arvon, korkeimmalla poliittisella tasolla tehdyt sitoumukset eivät useinkaan toteudu käytännössä. Syrjintää esiintyy yhä laajalti, ja työläisten oikeuksia ja ammattiyhdistysoikeuksia loukataan räikeästi. Onkin syytä vedota komissioon, neuvostoon ja jäsenvaltioihin, jotta nämä edistäisivät työelämän perusnormeja sisäisissä ja ulkoisissa politiikoissaan ja varmistaisivat, että mikään niiden politiikoista ei vaaranna näiden oikeuksien toteutumista.

Euroopan parlamentti on jo kehottanut komissiota, neuvostoa ja jäsenvaltioita ponnistelemaan, jotta ILO saisi tarkkailijan aseman Maailman kauppajärjestössä (WTO)¹. Aihetta koskevaan komission ehdotukseen on syytä suhtautua myönteisesti, mutta toimielinten olisi nyt vietävä asiaa eteenpäin.

Vaikka työttömyyden vähentäminen onkin monessa maassa keskeinen tavoite, se ei yksin riitä. On paljon ihmisiä, jotka ovat täystyöllistettyjä mutta joutuvat tekemään tuomittavaa työtä. Työpaikka on voitava valita vapaasti, ja siitä saatavan korvauksen on riitettävä tyydyttämään perustavanlaatuiset taloudelliset tarpeet. Työntekijöiden oikeuksia ja edustusta on kunnioitettava ja sosiaalisen suojelun ja asianmukaisten työolojen ja -ehtojen kautta syntyvä perusturvallisuus on varmistettava. Ihmisarvoista työtä koskevan YK:n ohjelman keskeiset kohdat olisi asetettava etusijalle kaikilla tasoilla.

Kansainvälisissä instituutioissa on erittäin tärkeää noudattaa johdonmukaista politiikkaa.

Yritykset muokkaavat työn maailmaa ja vaikuttavat ihmisten sosiaaliseen ja taloudelliseen elinympäristöön. Siksi onkin syytä tukea yritysten sosiaalista vastuuta, ja komission olisi jatkettava tiedottamista olemassa olevista välineistä, kuten OECD:n suuntaviivoista. Komission olisi niin ikään jatkettava yritysten sosiaalisen vastuun taloudellisia perusteluja koskevaa tiedottamista yritysmaailmassa.

Yleisesti ottaen ihmiset eivät ole täysin selvillä globalisaation vaikutuksista. Siksi onkin korostettava oppilaitosten ja tiedotusvälineiden roolin merkitystä pidettäessä suurta yleisöä perillä näistä prosesseista.

On syytä suhtautua myönteisesti ehdotukseen parlamentaarisen ryhmän perustamisesta seuraamaan, kuinka johdonmukaisesti ja yhtenäisesti monenvälisessä järjestelmässä toteutetaan maailmanlaajuisia talous-, sosiaali- ja ympäristöpolitiikkoja. Euroopan parlamentilla voisikin nyt olla todellinen mahdollisuus osallistua aktiivisesti globalisaation tulevan kehityksen ohjaamiseen ja siinä piilevän potentiaalin valjastamiseen hyvän aikaansaamiseksi.

---

¹ EUVL C 271 E, 12.11.2003, s. 598.

4.10.2005

ULKOASIAINVALIOKUNNAN LAUSUNTO

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle

globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta
(2005/2061(INI))

Valmistelija: Poul Nyrup Rasmussen

EHDOTUKSET

Ulkoasiainvaliokunta pyytää asiasta vastaavaa työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. pitää erittäin myönteisenä WCSDG:n (World Commission on the Social Dimension of Globalisation) raporttia ja kannattaa siinä esitettyjä päätelmiä; tunnustaa kilpailukyvyn merkityksen työpaikkojen turvaamiselle ja korostaa, että ihmisarvoinen työ, joka käsittää työntekijöiden oikeudet, sosiaalisen suojelun sekä miesten ja naisten välisen tasa-arvon, on välttämätön edellytys tehokkaalle köyhyyden torjunnalle; korostaa kuitenkin, että EU:n ulkopoliitikasta, kansainvälisen kaupan politiikasta sekä finanssi- ja rahapolitiikasta puuttuu tällainen tavoite; katsoo sen vuoksi, että ”ihmisarvoinen työ kaikille” ja ”ihmisarvoinen eläke kaikille” -tavoite pitäisi ottaa myös EU:n sisä- ja ulkopoliitikan yhteiseksi tavoitteeksi;
2. katsoo, että Euroopan unionin pitäisi globaalina toimijana edistää voimakkaasti ”ihmisarvoinen työ ja ihmisarvoinen eläke kaikille” -tavoitetta; korostaa, että työnormeja ja sosiaalista suojelua koskevat vähimmäisvaatimukset pitäisi hyväksyä yleisesti ja että niiden pitäisi tunnustaa olevan sosiaalis-taloudellinen perusta, joka luo pitkällä aikavälillä hyvinvointia kaikissa maailman maissa, ja että työpaikat, työllisyys ja ”ihmisarvoinen työ” olisi ihannetapauksessa hyväksyttävä mahdollisimman pikaisesti yhdeksänneksi vuosituhattavoitteeksi;
3. korostaa, että ILO:n laatimat työelämän perusnormit ovat välttämättömiä ja että EU:n pitäisi hyödyntää laajoja kahdenvälisiä suhteitaan näiden normien edistämiseksi; katsoo, että ILO:n työelämän perusnormien noudattamisen ja täytäntöön panemisen tulisi olla edellytys WTO:n jäsenyydelle ja että ILO:n pitäisi päästä tarkkailijaksi WTO:hon; katsoo myös, että EU:n pitäisi hyödyntää kahdenvälisiä suhteitaan edistääkseen WCSDG:n

suosituksia, jotta EU:sta pois siirretyistä työpaikoista ei tulisi kehitysmaissa työpaikkoja, joissa työntekijöitä riistetään, vaan perustettaisiin asianmukaisia työpaikkoja, jotka auttavat parantamaan työntekijöiden ja heidän perheidensä elämää näissä kyseisissä maissa; korostaa lisäksi, että hyvät hallintokäytännöt politiikassa, terveille pohjalle rakentuvat ja tehokkaat valtiot, vahvat kansalaisyhteiskunnat, demokraattiset perusoikeudet ja rakentava sosiaalinen vuoropuhelu ovat erittäin tärkeitä kansoille, yhteiskunnille ja kansakunnille, jotta nämä voivat hyötyä globalisaatiosta, ja että EU:n pitäisi asettaa tämä seikka etusijalle kahdenvälisissä suhteissaan;

4. korostaa, että EU:n ja sen jäsenvaltioiden välisten sekä talouden hallinnon ja taloudellisen kehityksen alan maailmanlaajuisten organisaatioiden (mm. IMF, Maailmanpankki, WTO, ILO, UNDP) välisten toimintatapojen yhtenäisyys on äärimmäisen tärkeää, kun halutaan varmistaa, että kehitys jatkuu kehitysmaissa niin, että kaikki ihmiset ympäri maailman voivat hyötyä globalisaatiosta; korostaa, että ollakseen tehokkaita näiden organisaatioiden on pyrittävä samoihin päämääriin; pitää siksi hyvinä WCSDG:n konkreettisia, toimintatapojen yhtenäistämistä koskevia ehdotuksia; pitää myös hyvänä komission kunnianhimoista tavoitetta varmistaa, että kansainvälisten rahoitusalan organisaatioiden toiminta on yhdenmukaista ja että komissio esiintyy yksimielisenä näissä organisaatioissa; korostaa, että EU on paljon voimakkaampi maailmanlaajuinen toimija, kun se toimii yhtenäisellä tavalla monenvälisissä organisaatioissa;
5. korostaa, että kehitysmaiden sosiaalisen kehityksen voimistamiseksi on välttämätöntä vahvistaa Yhdistyneitä kansakuntia; rohkaisee siksi jäsenvaltioita tukemaan käynnissä olevaa työtä YK:n uudistamiseksi; korostaa, että on uudistettava ja vahvistettava ECOSOCia – joka toimisi ihannetilanteessa inhimillisen kehityksen neuvostona ja koordinoisi IMF:n, Maailmanpankin, WTO:n, ILO:n, UNDP:n ja UNEP:n työtä – jotta voidaan varmistaa vuosituhattavoitteiden saavuttamiseksi tarvittava poliittinen yhdenmukaisuus ja jotta globalisaatio yleisesti kiihdyttäisi sosiaalista kehitystä.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus
Menettelynumero	2004/2061(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	EMPL
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 12.5.2005
Tehostettu yhteistyö	
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Poul Nyrup Rasmussen 19.4.2005
Valiokuntakäsittely	14.9.2005 4.10.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	4.10.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 39 vastaan: 1 tyhjää: 3
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Panagiotis Beglitis, Bastiaan Belder, Monika Beňová, Elmar Brok, Philip Claeys, Simon Coveney, Anna Elzbieta Fotyga, Jas Gawronski, Ana Maria Gomes, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Jana Hybášková, Anna Ibrisagic, Toomas Hendrik Ilves, Ioannis Kasoulides, Helmut Kuhne, Joost Lagendijk, Vytautas Landsbergis, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Justas Vincas Paleckis, Tobias Pflüger, João de Deus Pinheiro, Bernd Posselt, Raül Romeva i Rueda, Libor Rouček, José Ignacio Salafranca Sánchez-Neyra, Gitte Seeberg, Marek Maciej Siwiec, István Szent-Iványi, Paavo Väyrynen, Inese Vaidere, Ari Vatanen, Jan Marinus Wiersma, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García, Josef Zieleniec
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Árpád Duka-Zólyomi, Jaromír Kohlíček, Rihards Pīks, Aloyzas Sakalas, Inger Segelström, Csaba Sándor Tabajdi
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	

2.9.2005

KEHITYSYHTEISTYÖVALIOKUNNAN LAUSUNTO

työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnalle

globalisaation sosiaalisesta ulottuvuudesta
2005/2061(INI)

Valmistelija: Marie-Hélène Aubert

EHDOTUKSET

Kehitysyhteistyövaliokunta pyytää asiasta vastaavaa työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. katsoo, että pieniä ja keskisuuria yrityksiä ei saa estää osallistumasta aktiivisesti globaaliin talouselämään, ja kehottaa komissiota edistämään pk-yritysten verkostojen luomista; kehottaa lisäksi mukauttamaan eurooppayhtiön ja eurooppaosuuskunnan perussääntöjä niin, että myös kyseiset yritysmuodot voivat olla yhdenvertaisia toimijoita globaalissa talouselämässä;
2. vaatii, että EU:n ulkosuhteiden ohjelmissa kiinnitetään enemmän huomiota sosiaalisiin oikeuksiin ja työmarkkinaosapuolten vuoropuheluun, ihmisoikeuksien kunnioittamiseen ja oikeusvaltioperiaatteeseen sekä lasten oikeuksien suojeluun ja varsinkin lasten oikeuteen käydä koulua, jotta etusijalle asetettaisiin demokratiakehitys ja oikeusvaltion toteuttaminen kehitysmaissa, sillä ilman näitä periaatteita ei saada aikaan kestävää kehitystä (vrt. Johannesburgin huippukokous vuonna 2002);
3. kehottaa Euroopan unionia toteuttamaan käytännön toimenpiteitä köyhyyden torjumiseksi noudattamalla yhdessä velkojen anteeksiantamisen ja kehitysavun kanssa paljon johdonmukaisempaa toimintalinjaa maatalouden ja kaupan alalla;
4. on huolestunut kehitysmaista tapahtuvasta aivoviennistä, erityisesti terveydenhuoltoalan ammattilaisten maastamuutosta; kehottaa jäsenvaltioita noudattamaan eettistä rekrytointipolitiikkaa ja komissiota laatimaan yhteenvedon nykykäytännöistä, jotta voidaan luoda hyvän käytännön malleja;

5. toteaa, että useimmissa eteläisen pallonpuoliskon maissa maatalous on vieläkin talouden perusta, että maatalousliiketoiminta marginalisoi pienviljelijöitä ja perheviljelijöitä, että suuret elintarvikekonsernit hallitsevat yhä suurempaa osaa markkinoista, että suurin osa näiden maiden väestöstä elää edelleen maaseudulla, että kyseiset maat voidaan siksi tarvittaessa jättää kehitysmaiden erityiskohtelua soveltaen maataloustuotteiden kaupan vapauttamisen ulkopuolelle ja että ne hyötyvät mahdollisimman paljon yhteisön vientitukien lakkauttamisesta;
6. korostaa reilun kaupan merkitystä maaseutualueiden köyhyyden kitkennässä ja kehottaa komissiota vastaamaan konkreettisesti pyyntöihin reilun kaupan tuotteiden tuottajille ja jakelijoille EU-maissa annettavan teknisen avun ja talousarviotuen lisäämisestä;
7. katsoo, että monikansallisten yritysten sosiaalinen ja ekologinen vastuu on määriteltävä selkeästi, varsinkin kun on kyse öljy- ja mineraalivaroja hyödyntävistä yrityksistä, ja että EU:n toimia tällä alalla on tehostettava; katsoo, että yritysten sosiaalista vastuuta käsittelevän sidosryhmien välisen foorumin jatkotoimet ovat pahasti myöhässä, ja kehottaa komissiota julkistamaan tiedonantonsa alkusyksystä;
8. korostaa, että nykyinen taloudellinen malli on erittäin tiiviisti sidoksissa öljyvaroihin ja että tällainen riippuvuus voi energiaraaka-ainepulan takia vaikuttaa haitallisesti hintakehitykseen ja pahentaa etenkin konflikteja ja eteläisten tuottajamaiden poliittista epävakautta, jolla on huomattavat sosiaaliset vaikutukset.

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus
Menettelynumero	2005/2061(INI)
Asiasta vastaava valiokunta	EMPL
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	DEVE 12.5.2005
Tehostettu yhteistyö	ei
Valmistelija Nimitetty (pvä)	Marie-Hélène Aubert 24.5.2005
Valiokuntakäsittely	13.7.2005 30.8.2005
Ehdotukset hyväksytyt (pvä)	30.8.2005
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta: 32 vastaan: 0 tyhjää: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Margrete Auken, Margrietus van den Berg, Danutė Budreikaitė, Marie-Arlette Carlotti, Thierry Cornillet, Nirj Deva, Alexandra Dobolyi, Fernando Fernández Martín, Michael Gahler, Filip Andrzej Kaczmarek, Glenys Kinnock, Ğirts Valdis Kristovskis, Maria Martens, Miguel Angel Martínez Martínez, Gay Mitchell, Luisa Morgantini, José Javier Pomés Ruiz, Toomas Savi, Pierre Schapira, Jürgen Schröder, Feleknas Uca, Paul Verges, Anna Záborská, Mauro Zani
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Marie-Hélène Aubert, John Bowis, Manolis Mavrommatis, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)	Carl Schlyter, Åsa Westlund, Jürgen Zimmerling

ASIAN KÄSITTELY

Otsikko	Globalisaation sosiaalinen ulottuvuus		
Menettelynumero	2005/2061(INI)		
Työjärjestyksen artikla	45 art.		
Asiasta vastaava valiokunta Luvasta ilmoitettu istunnossa (pvä)	EMPL 12.5.2005		
Valiokunnat, joilta on pyydetty lausunto Ilmoitettu istunnossa (pvä)	AFET 12.5.2005	DEVE 12.5.2005	INTA 12.5.2005
Valiokunnat, jotka eivät antaneet lausuntoa Päätös tehty (pvä)	INTA 24.5.2005		
Tehostettu yhteistyö Ilmoitettu istunnossa (pvä)			
Mietintöön sisältyvät päätöslauselmaesitykset			
Esittelijä(t) Nimitetty (pvä)	Mihael Brejc 31.3.2005		
Alkuperäinen esittelijä			
Valiokuntakäsittely	11.7.2005	5.10.2005	
Hyväksytty (pvä)	5.10.2005		
Lopullisen äänestyksen tulos	puolesta:	28	
	vastaan:	1	
	tyhjää:	1	
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Jan Andersson, Jean-Luc Bennahmias, Emine Bozkurt, Alejandro Cercas, Ole Christensen, Derek Roland Clark, Luigi Cocilovo, Jean Louis Cottigny, Proinsias De Rossa, Richard Falbr, Jan Jerzy Kułakowski, Sepp Kusstatscher, Raymond Langendries, Bernard Lehideux, Elizabeth Lynne, Thomas Mann, Ana Mato Adrover, Maria Matsouka, Ria Oomen-Ruijten, Pier Antonio Panzeri, José Albino Silva Peneda, Kathy Sinnott, Jean Spautz, Anne Van Lancker, Gabriele Zimmer		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Edit Bauer, Mihael Brejc, Udo Bullmann, Françoise Castex, Lasse Lehtinen, Leopold Józef Rutowicz, Elisabeth Schroedter, Marc Tarabella, Patrizia Toia		
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (178 art. 2 kohta)			
Jätetty käsiteltäväksi (pvä) – A6	18.10.2005	A6-0308/2005	